

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2016-3-1 (Nihai İnceleme)
Karar Sayısı : 16-19/311-140
Karar Tarihi : 01.06.2016

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Ömer TORLAK
Üyeler : Arslan NARİN, Fevzi ÖZKAN, Doç. Dr. Tahir SARAÇ,
Kenan TÜRK, Adem BİRCAN

B. RAPORTÖRLER : İsmail Yücel ARDIÇ, Name AKÇA

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN : - Anheuser-Busch InBev
Temsilcileri: Av. Gönenç GÜRKAYNAK, Ayşe GÜNER,
Av. Onur ÖZGÜMÜŞ
Yıldız Mah. Çitlenbik Sok. No:12 Beşiktaş İstanbul

- (1) **D. DOSYA KONUSU: SABMiller plc'nin kontrolünün Anheuser-Busch InBev tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talebi.**
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 12.01.2016 tarih, 238 sayılı ile intikal eden ve Anheuser-Busch InBev (ABI) tarafından yapılan bildirim üzerine düzenlenen 16.03.2016 tarihli ve 2016-3-1/Öİ sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu 16.03.2016 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve 16-10/163-M sayılı karar ile işlemin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 10. maddesinin birinci fıkrası uyarınca nihai incelemeye alınmasına karar verilmiştir. Ön inceleme sürecinde söz konusu başvuruya yönelik olarak (.....) gönderilmiştir.
- (3) Kurul kararı ile işlemin nihai incelemeye alınmasına esas teşkil eden temel değerlendirmeler, ABI'ya 29.03.2016 tarihinde tebliğ edilerek yazılı görüşlerinin 30 gün içinde sunulması talep edilmiştir. ABI'nın ilk yazılı görüşü 27.04.2016 tarihinde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. 04.05.2016 tarihinde ABI tarafından elden çıkarılacak markalara yönelik bir bilgilendirme yazısı, 10.05.2019 tarihinde ise taahhüt taslak metni Kurum kayıtlarına girmiştir. Son olarak ABI tarafından 13.05.2016 tarihinde Kuruma intikal eden bir taahhüt metni sunulmuştur.
- (4) Nihai inceleme sürecinde Kavaklıdere Şarapları A.Ş. (KAVAKLIDERE) ile bir görüşme gerçekleştirilmiştir. (.....)
- (5) Kurulun ilgili kararı ile yürütülen inceleme kapsamında hazırlanan 27.05.2016 tarih ve 2016-3-1/Nİ sayılı Devralma Nihai İnceleme raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (6) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, bildirim konusu işlemin izne tabi olduğu, ABI tarafından sunulan taahhüdün rekabetçi endişeleri gidermek açısından yeterli olması dolayısıyla işleme izin verilebileceği ve belirtilen süre içerisinde imzalanacak taahhüt kapsamındaki dağıtım sözleşmelerinin onay için Kuruma bildirilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

G. İNCELEME, GEREKÇE ve HUKUKİ DAYANAK

G.1. Taraflar

G.1.1. Devralan Taraf- ABI

- (7) 2008 yılında Inbev NV/SA ve Anheuser-Busch Companies Inc'in birleşmesi yoluyla kurulan ABI; bira, bira benzeri (düşük alkollü bira) ve alkolsüz içecek ürünlerinin satışı, pazarlaması ve dağıtım alanlarında faaliyet göstermektedir. Bazı ülkelerde diğer bira üreticilerinin ürünlerinin dağıtımını da yapmakta olan ABI, 200 civarında bira ve diğer malt içecek markasından oluşan bir portföye sahiptir. Bu portföy; Budweiser, Corona (ABD haricinde) ve Stella Artois gibi küresel markaları; Beck's, Leffe ve Hoegaarden gibi çok-uluslu markaları ve ABD'de Bud Light ve Michelob Ultra; Meksika'da Corona Light, Modelo Especial, Modelo Light, Negra Modelo, Victoria ve Pacifico; Brezilya'da Skol, Brahma ve Antarctica; Arjantin'de Quilmes; Belçika ve Hollanda'da Jupiler; Almanya'da Hasseröder; Rusya'da Klinskoye ve Sibirskaya Korona; Ukrayna'da Chemigivske; Çin'de Harbin ve Sedrin ve Güney Kore'de Cass gibi markaları içermektedir.
- (8) Bira benzeri ürünlerde ise ABD'de ve diğer ülkelerde Lime-A-Rita ve diğer Rita ailesi ürünlerine sahiptir. Ana alkolsüz içecek markası Guarana Antarctica ve şişeleme ve dağıtım anlaşmaları yoluyla alkolsüz içecekler üretimi, pazarlaması ve dağıtım alanlarında faal olan ABI, bazı Pepsi markalarının Latin Amerika ülkelerinde şişelenmesi, satışı ve dağıtım konusunda Pepsi ile şişeleme ve dağıtım anlaşmasına sahiptir.
- (9) Türkiye'de herhangi bir iştiraki veya bağlı şirketi bulunmayan ABI'nın Türkiye faaliyetleri, Anadolu Efes Biracılık ve Malt Sanayii A.Ş. (ANADOLU EFES) ile mevcut lisans sözleşmesi kapsamında Beck's ürününün ANADOLU EFES tarafından üretilip dağıtılması, TÜRK TUBORG ile mevcut dağıtım sözleşmesi kapsamında; Corona, Leffe ve Hoegaarden ürünlerinin TÜRK TUBORG tarafından dağıtılması ve Pamsa veya diğer üçüncü kişiler tarafından Budweiser, Stella Artois, Corona markalarının satılmasından oluşmaktadır.

G.1.2. Devredilen Taraf- SABMiller Plc

- (10) Bira ve alkolsüz içecek ürünlerinin üretimi, pazarlaması ve dağıtım alanlarında faaliyet gösteren SABMiller plc (SABMILLER), küresel ve bölgesel markalar da dahil olmak üzere 200 civarında bira markasından oluşan bir portföye sahiptir. SABMILLER'in küresel markaları Grolsch (Birleşik Krallık haricinde), Peroni Nastro Azzuro, Miller Genuine Draft ve Pilsner Urquell'i içermektedir. SABMILLER, hem bireysel olarak hem de çeşitli ortak girişim taraflarıyla birlikte, Kolombiya'da Club Colombia, Afrika'da Castle, Nijerya'da Hero, Çin'de Snow Draft, Çek Cumhuriyeti'nde Kozel ve Radegast dahil olmak üzere, bölgesel markalarla da faaliyet göstermektedir.
- (11) SABMILLER, bazı Coca-Cola markalı alkolsüz içeceklerin çeşitli Ortadoğu, Latin Amerika ve Afrika ülkelerinde şişelenmesi konusunda Coca-Cola ile şişeleme ve dağıtım anlaşmalarına sahiptir. SABMILLER'in ayrıca bazı Latin Amerika ülkelerinde Pepsico ile de şişeleme ve dağıtım anlaşmaları vardır.

- (12) SABMILLER'in Türkiye'deki faaliyeti ANADOLU EFES'e yapılan bira satışlarından ibaret olmakla beraber Türkiye'den elde ettiği ciro; ANADOLU EFES'te sahip olduğu (.....) oranında hisse aracılığı ile elde ettiği cirodan, ANADOLU EFES'e yapılan bira satışlarından ve ANADOLU EFES'ten alınan lisans ücretinden oluşmaktadır. SABMILLER ANADOLU EFES üzerinde sahip olduğu (.....) hisse oranı ile hâlihazırda Yazıcılar Holding A.Ş. (YAZICILAR GRUBU) ve Özilhan Sınai Yatırım A.Ş. (ÖZILHAN GRUBU) ile birlikte ANADOLU EFES'te ortak kontrole sahiptir¹.

G.2. İlgili Pazar

G.2.1. İlgili Ürün Pazarı

- (13) İlgili Pazarın Tanımlanmasına İlişkin Kılavuz'da ilgili ürün pazarının tespitinde dikkate alınacak unsurlar belirtilmektedir. Buna göre ürün pazarının tespitinde; tüketicinin gözünde fiyatı, kullanım amaçları ve nitelikleri bakımından aynı sayılan mal ve hizmetlerden oluşan pazar dikkate alınmakta, ayrıca tespit edilen pazarı etkileyebilecek diğer unsurlar da değerlendirilebilmektedir.
- (14) Önceki Kurul kararlarında bira, diğer içeceklerden ayrılarak ayrı bir ilgili ürün pazarı olarak değerlendirilmiştir². Buna ek olarak genellikle açık satış kanalları (birahanelerde, barlarda, restoranlarda, otellerde vb. satılan bira) ile kapalı satış kanalları (perakende satış noktalarında satılan bira) arasında bir ayırım yapılması da uygun bulunmuştur³. Hatta Komisyon'un sair kararlarında ilgili işlemin niteliğine göre bira pazarının alt segmentlerine ayrılıp bu şekilde bir değerlendirme yapılabileceği de ifade edilmiştir⁴. Bununla birlikte, İlgili Pazarın Tanımlanmasına İlişkin Kılavuz'un 20. paragrafındaki açıklama da göz önünde bulundurularak, bildirme konu işlemin rekabetçi etkilerinin değerlendirilmesinde alternatif pazar tanımları açısından değişen sonuçlara ulaşılmayacak oluşu dolayısıyla işbu dosya kapsamında kesin bir ilgili ürün pazarı tanımlanmamıştır. İşlemin rekabetçi etkileri bira pazarı, açık bira pazarı ve kapalı bira pazarı özelinde değerlendirilmiştir.

G.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (15) İlgili coğrafi pazar, rekabet koşullarının homojen olduğu pazar olarak ifade edilebilir. Bu pazarların belirlenmesinde; teşebbüslerin ürün ve hizmetlerin arz ve talebi konusunda faaliyet gösterdikleri bölgeler baz alınmakla birlikte, rekabet koşullarının ilgili bölge içinde homojen olması ile bu koşulların komşu bölgelerden kolayca ayrılabilirliği sağlayacak ölçüde farklı olması aranmaktadır.
- (16) İnceleme konusu ilgili ürün pazarlarında yer alan ürünler bakımından pazara giriş, arz kaynaklarına ulaşma, üretim, dağıtım, pazarlama ve satış şartlarının bölgesel bir farklılık göstermediği göz önüne alınarak ilgili coğrafi pazar "Türkiye" olarak belirlenmiştir.

¹ 29.12.2011 tarih ve 11-64/1691-598 sayılı Kurul kararı.

² 04.07.2001 tarih ve 01-30/299-89 sayılı, 11.09.2008 tarih ve 08-52/802-328 sayılı, 25.08.2009 tarih ve 09-38/925-218 sayılı, 29.12.2011 tarih ve 11-64/1691-598 sayılı, 18.07.2012 tarih ve 12-38/1084-343 sayılı, 18.07.2012 tarih ve 12-38/1085-344 sayılı, 10.09.2012 tarih ve 12-43/1325-437 sayılı Kurul kararları.

³ 18.11.2009 tarih ve 09-56/1327-333 sayılı, 18.03.2010 tarih ve 10-24/331-119 sayılı, 13.07.2011 tarih ve 11-42/911-281 sayılı, 18.07.2012 tarih ve 12-38/1085-344 sayılı Kurul kararları.

⁴ Commission Decision No. COMP/M.6587 (Molson Coors/ Starbev), Commission Decision No. COMP/M.3032 (Interbrew / Brauergilde), Commission Decision No. COMP/M.2569 (Interbrew / Beck's)

G.3. Değerlendirme

G.3.1. Bildirime Konu İşlemin Niteliği

- (17) Bildirime konu işlem ile SABMILLER'in ihraç edilmiş ve edilecek olan paylara bölünmüş sermayesinin tamamının ABI tarafından devralınması ve dolayısıyla SABMILLER'in tek kontrolünün ABI'ya geçmesi öngörülmektedir. Bu kapsamda SABMILLER'in kontrol yapısında kalıcı değişikliğe yol açacak olan söz konusu işlem 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in (2010/4 sayılı Tebliğ) 5. maddesi çerçevesinde bir devralma işlemi niteliğindedir.
- (18) 2010/4 sayılı Tebliğ'in 7. maddesinin birinci fıkrası, *"Bu Tebliğ'in 5. maddesinde belirtilen bir birleşme veya devralma işleminde;*
- a) *İşlem taraflarının Türkiye ciroları toplamının yüz milyon TL'yi ve işlem taraflarından en az ikisinin Türkiye cirolarının ayrı ayrı otuz milyon TL'yi veya*
- b) *Devralma işlemlerinde devre konu varlık ya da faaliyetin, birleşme işlemlerinde ise işlem taraflarından en az birinin Türkiye cirosunun otuz milyon TL'yi ve diğer işlem taraflarından en az birinin dünya cirosunun beş yüz milyon TL'yi,*
- aşması halinde söz konusu işlemin hukuki geçerlilik kazanabilmesi için Kuruldan izin alınması zorunludur."* düzenlemesini haizdir.
- (19) Bildirim Formu'nda yer alan bilgilere göre, işlem taraflarının 2014 yılında gerçekleşen Türkiye ve dünya cirolarına aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Tablo 1: İşlem Taraflarının 2014 Yılı Türkiye ve Dünya Ciroları

İşlem Tarafları	Türkiye Cirosu (TL)	Dünya Cirosu (TL)
ABI	(.....)	(.....)
SABMILLER	(.....)	(.....)
TOPLAM	(.....)	(.....)

- (20) Tarafların ciro bilgilerinin gösterildiği yukarıdaki tablo dikkate alındığında, 2010/4 sayılı Tebliğ'in 7. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde öngörülmüş olan eşiğin aşıldığı ve bu nedenle işlemin izne tabi olduğu anlaşılmaktadır.

G.3.2. Tarafların TÜRK TUBORG ve ANADOLU EFES'le İlişkilerinin Niteliği

- (21) Daha önce de ifade edildiği üzere, devralan ABI'nın Türkiye bira pazarındaki teşebbüslerden TÜRK TUBORG ve ANADOLU EFES ile bazı markaların dağıtımına ilişkin anlaşmaları bulunmaktadır. Şöyle ki ABI ile TÜRK TUBORG arasında ABI'ya ait Corona, Leffe ve Hoegaarden bira markalarına ilişkin olarak dağıtım anlaşmaları söz konusudur. Corona'ya ilişkin dağıtım anlaşması (.....) tarihinde, Leffe ile Hoegaarden markalarına ilişkin dağıtım anlaşması ise (.....) tarihinde imzalanmıştır. Corona markasına ilişkin anlaşma (.....) tarihinde sona ermiştir ancak, taraflar iş ilişkilerini ilgili tarihten itibaren fiilen devam ettirmektedirler. Söz konusu anlaşmada dağıtıcı, Türkiye'de münhasır olmayacak şekilde atanmıştır. Leffe ve Hoegaarden markalarına ilişkin dağıtım anlaşmasının geçerlilik süresi ise (.....)'da son bulmaktadır. Anlaşma, bu tarihte otomatik olarak, ihbara gerek olmaksızın feshedilecektir. Herhangi bir yenileme koşulu içermeyen anlaşmada, dağıtıcı Türkiye pazarı içerisinde ürünleri münhasır olarak satma hakkına sahiptir. Diğer taraftan ABI ile ANADOLU EFES arasında, ANADOLU EFES'in ABI'ya ait Beck's markası altında üretim, pazarlama ve dağıtım yapmasına imkân veren bir lisans anlaşması bulunmaktadır. Beck's'e ilişkin hacimlerin tamamı ANADOLU EFES tarafından Türkiye'de üretilmektedir ve ithal edilmemektedir.

- (22) Buna ilaveten devre konu SABMILLER, ANADOLU EFES'in ortak kontrolüne sahip hissedarlardan biridir. SABMILLER'in ANADOLU EFES üzerinde sahip olduğu (.....) hisse aracılığı ile elde ettiği ortak kontrol, dosya konusu işlem sonrasında son bulacaktır. Şöyle ki, ANADOLU EFES üzerinde ortak kontrol sahibi SABMILLER, YAZICILAR GRUBU ve ÖZİLHAN GRUBU arasında (.....) tarihinde imzalanan "İlişki Sözleşmesi" uyarınca SABMILLER'in kontrol yapısında bir değişiklik olması durumunda, ANADOLU EFES üzerinde ortak kontrolü sağlamak amacıyla SABMILLER'a verilmiş bazı veto haklarının otomatik olarak son bulacağı öngörülmektedir.
- (23) İlişki Sözleşmesi'nde SABMILLER'in kontrol yapısında bir değişiklik olması sonucunda kendiliğinden silinmiş sayılacak hakların önemli addedilebilecek olanlarına aşağıda yer verilmektedir:

(.....TİCARİ SIR.....)

- (24) SABMILLER'in ANADOLU EFES'teki veto haklarının ortadan kalkması dolayısıyla ANADOLU EFES'teki kontrol hakkı da son bulmaktadır. Bu nedenle bildirim konu işlem sonucunda ABI'nın, SABMILLER'in ANADOLU EFES'te bulunan (.....) oranındaki hissesini ortak kontrole imkân veren haklarıyla birlikte değil sadece pasif nitelikteki olağan azınlık haklarıyla birlikte devralacağı görülmektedir.
- (25) Bildirilen işlem sonrasında, ANADOLU EFES'in ortak kontrol edilme durumu değişmeyecek yalnızca ANADOLU EFES üzerinde ortak kontrol sahibi olan hissedar sayısında bir azalma meydana gelecektir. Nitekim işlem öncesi üç hissedarın ortak kontrolünde olan teşebbüsün ortak kontrolüne sahip hissedar sayısı ikiye düşecektir. Birleşme ve Devralma Sayılan Haller ve Kontrol Kavramı Hakkında Kılavuz'un (Kılavuz) 77. paragrafında "*İşlemin ortak kontrol sahibi hissedarların sayısında azalma içermesi, buna karşın ortak kontrolden tek kontrole doğru bir değişiklik doğurmaması halinde, işlemin izne tabi bir yoğunlaşmaya yol açmadığı kabul edilir*" ifadesi yer almaktadır. Bu açıklamadan da görüldüğü üzere dosya konusu işlem sonrasında ANADOLU EFES üzerinde izne tabi bir işlem ortaya çıkaracak şekilde bir kontrol değişikliği meydana gelmeyecektir.

G.3.3. Kozel Markasının Elden Çıkarılmasına İlişkin Bildirim

- (26) 04.05.2016 tarihinde Kurum kayıtlarına giren yazıda taraf vekilince, 28.04.2016 tarihi itibarıyla ABI'nın Komisyona güncellenmiş bir taahhüt paketi sunduğu ve söz konusu paket kapsamında; ABI'nın Peroni, Grolsch ve Meantime markalarının ve bunların ilgili işlerinin elden çıkarılmasına ek olarak, SABMILLER'in Orta ve Doğu Avrupa'da bulunan varlıklarının tamamının (Macaristan, Romanya, Çek Cumhuriyeti, Slovakya ve Polonya) elden çıkarılmasını teklif ettiği, söz konusu taahhüdün Türkiye'de pazarlanmakta olan SABMILLER'in Kozel markasının küresel haklarını da içerdiği, önerilen taahhütlerin Komisyonun değerlendirmesine ve onayına tabi olduğu ve ABI'nın SABMILLER'ı devralması işleminin başarılı bir şekilde kapanması koşuluna bağlı olduğu ifade edilmiştir.

G.3.4. ABI'nın İlk Yazılı Görüşü

- (27) ABI'nın ilk yazılı görüşünde sunulan hususlara aşağıda belli başlıklar altında yer verilmektedir:

4054 sayılı Kanun'un 7. Maddesinin Kapsamına İlişkin Görüş

- (28) Kurumun önincelemede aldığı pozisyonun 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesinin hukuka aykırı bir şekilde geniş yorumlanmasını içerdiği; Kurumun, bildirilen yoğunlaşmanın tarafı olmayan bir üçüncü taraf teşebbüsün pazardaki durumunda gerçekleşecek olası değişikliklere dayandırdığı bu yaklaşımın 7. maddenin kapsamı dışına çıktığı ifade edilmektedir. Tarafa göre, Nihai İnceleme Bildirimi'nde yer alan ve pazardaki yoğunlaşmanın artmasına değil kontrol gücü bahşetmeyen azınlık hisselerinin devralınmasına dayanarak işleme izin verilmemesi yönündeki değerlendirme ile 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında öngörülen yetkininin aşılması söz konusudur.

Azınlık Haklarını Devralmanın Çıkar Birliğine Sebepiyet Verebileceği İddiasına İlişkin Görüş

- (29) ABI'nın ANADOLU EFES'in (.....) oranındaki azınlık hisselerini dolaylı olarak devralmasının ABI ile ANADOLU EFES arasında bir "çıkar birliği" oluşturacağına veya ABI'nın gelecekteki dağıtım ortaklarına ilişkin spekülasyonların, ABI ile SABMiller arasındaki asıl işlemin analizi noktasında herhangi bir yerinin bulunmadığı tarafca ileri sürülmektedir.
- (30) Kurulun "çıkar birliği" kavramına ilişkin geçmiş kararları incelendiğinde, ilgili kavramın temel olarak aynı kontrol yapısında bulunulup bulunulmadığına ilişkin olduğu ve ayrı gerçek veya tüzel kişilerin aynı teşebbüsün bir parçasını oluşturup oluşturmadıklarına ilişkin bir ölçüt olarak kullanıldığı görüldüğü belirtilmektedir. ABI'nın ANADOLU EFES'in ortak kontrolünü devralmayacağı göz önüne alındığında, kontrol hakkı bahşetmeyen salt (.....) oranında azınlık hissesinin devralınmasının ABI ile ANADOLU EFES arasında bir çıkar birliği oluşması bakımından yeterli olmayacağı belirtilmektedir.

Premium Biralardan Ayrı Bir Pazar Oluşturmayacağına İlişkin Görüş

- (31) İşlemin rekabetçi etkilerinin değerlendirilmesi için tanımlanacak ilgili ürün pazarının en azından tüm biraları içerecek şekilde geniş olmasının gerektiği ve bira pazarının premium bira pazarı ve ana akım/standart bira pazarı olarak alt kategorilere ayrılmasının uygun olmayacağı, tüm biralardan daha dar olarak belirlenecek herhangi bir pazar tanımının yapay olacağı ve piyasadaki rekabeti yansıtmayacağı yönündeki taraf görüşü iletilmiştir.
- (32) Farklı bira segmentleri arasında tedarik ve talep yönünden ikame edilebilirliğin yüksek olması, bira pazarını alt segmentlere ayırmak için genel olarak kabul edilen herhangi bir ölçütün var olmaması ve bira pazarını iki segmente ayırma hususuna ilişkin objektif sınırların bulunmaması gibi pazar tanımı analizi ile ilişkili birçok faktörün toplam bira pazarının alt segmentlere ayrılmasının uygun olmadığı sonucunu ortaya çıkardığı ileri sürülmektedir.

Premium/Standart Değerlendirmesinde Hakim Durum Yaratılması İddiasına Yönelik Görüş

- (33) İlgili pazarın premium bira pazarı olarak tanımlanması durumunda dahi, işlemin rekabetçi endişelere sebep olmayacağı, işlem taraflarından herhangi birisinin öngörülen “premium bira pazarında hâkim duruma gelmesine yol açılmayacağı, hâlihazırda TÜRK TUBORG tarafından dağıtılmakta olan ABI markalarının ANADOLU EFES’e devredildiği varsayımı altında bile, bu durumun pazar dinamiklerinde önemli ölçüde bir değişikliğe sebebiyet vermeyeceği veya herhangi bir şekilde ANADOLU EFES’in söz konusu alt segmentte hâkim duruma gelmesine sebep olmayacağı iddia edilmektedir.
- (34) Canadean araştırma şirketi verilerine göre, 2014 yılında ABI’nın Türkiye’deki premium bira segmentindeki pazar payının (.....), SABMILLER’in ise (.....) oranında olduğu, tarafların premium segmentinde pazar paylarının toplamının yalnızca (.....) seviyesinde bulunduğu ve bu oranın %40’lık pazar payı seviyesinin altında kaldığı, Koziel markası dışında, SABMILLER’in Türkiye’de pazarlanan tüm markalarının (Miller Genuine Draft, Peroni, Grolsch ve Amsterdam Navigator) elden çıkarılacağı, “premium” segmentinde Koziel markasının tahmini pazar payının ise yalnızca (.....) oranında olduğu dolayısıyla, söz konusu elden çıkarma işlemleri sonrasında, tarafların Türkiye’deki faaliyetleri arasındaki yatay örtüşmenin neredeyse tamamının ortadan kalkacağı ifade edilmiştir. Sunulan ve yukarıda bahsedilen güncellenmiş taahhütlerin kabul edilmesi halinde ise Türkiye’de satılmakta olan tüm SABMILLER markalarının elden çıkarılacak olması sebebiyle, taraflar arasında yatay bir örtüşmenin kalmayacağı dolayısıyla dosya konusu işlem neticesinde Türkiye’deki pazar payı artışının sıfır olacağı belirtilmiştir.

G.3.5. ABI Tarafından Sunulan Taahhüt

- (35) 13.05.2016 tarihinde Kurum kayıtlarına giren ve ABI tarafından sunulan taahhüt paketinde birinci yazılı görüşte yapılan değerlendirmelerin saklı kalması koşuluyla;
- Sunulan taahhüdün; ABI’nın halihazırda TÜRK TUBORG aracılığıyla dağıtılmakta olan Corona, Leffe ve Hoegaarden markaları bakımından Türkiye’de gümrük vergisi ödenen kanalda potansiyel dağıtım ortaklarının belirlenmesine yönelik usulleri düzenlemekte olduğu, söz konusu taahhütlerin Kurumun öninceleme kapsamındaki endişelerini tamamen giderecek anlamlı bir çözüm önerisi olduğu ve aynı zamanda, bir tarafın ticari pozisyonunun ve sözleşme müzakerelerinin başka bir tarafına üstün tutulması sonucunda ortaya çıkabilecek yeni rekabetçi sorunların yaratılmasına engel olacağı gerekçesiyle;

1) *ABI, hangisi daha önce ise 01.01.2019 tarihine veya ANADOLU EFES dışında Türkiye’de bir dağıtım ortağı ile dağıtım sözleşmesi imzalayacağı tarihten iki yıl sonrasına tekabül eden tarihe kadar, Corona, Leffe ve Hoegaarden markalarını Türkiye’de ANADOLU EFES vasıtasıyla, aralarında bir sözleşme akdedilmiş olsun ya da olmasın, sözleşmesel bir ilişki kapsamında veya fiili olarak dağıtmayacağı*

2) *Bildirilen işlemin kapanışı ile yukarıda yer alan 1 numaralı maddede öngörülen tarih arasındaki ara dönemde; Corona, Leffe ve Hoegaarden markalarının, Türkiye’de gümrük vergisi ödenen kanalda kendi imkanlarıyla veya ANADOLU EFES haricinde bir dağıtım muhatabı vasıtasıyla, aralarında bir sözleşme akdedilmiş olsun ya da olmasın, sözleşmesel bir ilişki kapsamında veya fiili olarak, ticari olarak kabul edilebilir hükümler ve koşullar altında dağıtmaya devam edeceği*

hususlarını taahhüt etmiştir.

- (36) Bununla birlikte ABI'nın; Corona, Leffe veya Hoegaarden markalarının Türkiye'de dağıtımına ilişkin olarak 01.01.2019 tarihinden önce herhangi bir anlaşma akdetmesi durumunda, anlaşmanın imzalanmasından itibaren on iş günü içerisinde Kurumun bilgilendireceği ifade edilmiştir.

G.3.6. İşleme ve Pazara İlişkin Sunulan Görüşler

G.3.6.1. (.....)

(37)

(.....TİCARİ SIR.....)

(38)

(.....TİCARİ SIR.....)

G.3.6.2. KAVAKLIDERE ile Yapılan Görüşme

- (39) 21.04.2016 tarihinde sektör oyuncularından KAVAKLIDERE ile yapılan görüşmede, ithal bira pazarına ilişkin yöneltilen sorulara cevaben KAVAKLIDERE murahhas üyesi Ali BAŞMAN;

- Heineken ürününü iki veya iki buçuk ay gibi bir süre içerisinde getirdikleri, yurt dışından bira sipariş edip Türkiye'de satışa sunmanın zor olmadığı,
- Corona'yı geçmişte KAVAKLIDERE'nin ithal ettiği, Corona'nın TÜRK TUBORG aracılığı ile satılmaya başlanması ile birlikte kendilerinin de Heineken adlı ürünü getirip satmaya başladığı,
- Bira ithalatında iş hacminin, tecrübenin ve referansın belirleyici rol oynadığı,
- Yurtdışından ithal bira getirmenin kolay bir işlem olduğu ancak getirilen biranın tanıtımının zor olduğu ve belirli bir süreç gerektirdiği, bunun en büyük sebeplerinden birinin reklam yasakları olduğu ve bu nedenle yeni bir markanın eski bir markaya göre dezavantajlı konumda olduğu

hususlarını ifade etmiştir.

G.3.7. 4054 Sayılı Kanun'un 7. Maddesi Açısından Yapılan Değerlendirme

- (40) 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi uyarınca *"Bir ya da birden fazla teşebbüsün hâkim durum yaratmaya veya hâkim durumlarını daha da güçlendirmeye yönelik olarak, ülkenin bütünü yahut bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak şekilde birleşmeleri veya herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün mal varlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları, miras yoluyla iktisap durumu hariç olmak üzere, devralması"* hukuka aykırı ve yasaktır. Buna göre, bildirim konusu işlemin ilgili pazarda hâkim durum yaratmak veya mevcut bir hâkim durumu daha da güçlendirmek sonucunu doğurup doğurmayacağının değerlendirilmesi gerekmektedir.

16-19/311-140

- (41) Türkiye bira pazarı birçok kez Kurul kararlarında ele alınmıştır. Kararlarda ifade edildiği üzere pazar duopol bir özellik göstermektedir. Nitekim TÜRK TUBORG ve ANADOLU EFES toplamda %[(.....)] oranında pazar payına sahiptir. Aşağıda yer verilen tablolardan da görülebileceği üzere sınırlı sayıda olan ithalatçılar ise pazardan oldukça düşük seviyelerde pay alabilmektedirler. ANADOLU EFES bira pazarında uzun yıllardır yüksek pazar payıyla hâkim durumdadır⁵ ve her ne kadar son dönemde pazar payı düşüyor olsa da, hâkim durumunu kaybettiğine yönelik herhangi bir emare bulunmamaktadır. Aşağıdaki tablolarda pazar oyuncularının satış miktarı bazında pazar payı bilgilerine yer verilmektedir.

Tablo 2: Toplam Bira Pazarında Pazar Payları (%)

	2012	2013	2014
ANADOLU EFES	(.....)	(.....)	(.....)
TÜRK TUBORG	(.....)	(.....)	(.....)
Diğer	(.....)	(.....)	(.....)

Tablo 3: Açık Bira Pazarında Pazar Payları (%)

	2013	2014
ANADOLU EFES	(.....)	(.....)
TÜRK TUBORG	(.....)	(.....)
Diğer	(.....)	(.....)

Tablo 4: Kapalı Bira Pazarında Pazar Payları (%)

	2013	2014
ANADOLU EFES	(.....)	(.....)
TUBORG	(.....)	(.....)
Diğer	(.....)	(.....)

- (42) Pazarla ait bir başka dikkate değer özellik ise, ANADOLU EFES tarafından son yıllarda kaybedilen pazar payının neredeyse tamamının TÜRK TUBORG tarafından alındığı hususudur. Ayrıca ithal biraların, pazar paylarını artırma noktasında güçlü olmadıkları ve pazarda halen son derece düşük pazar paylarıyla söz konusu iki yerli üreticiye alternatif olmaktan uzak oldukları görülmektedir.
- (43) Pazarın işleyişine etki eden bir diğer husus da ülkemizde alkollü içki reklamlarının yasak oluşudur. Bilindiği gibi Bazı Kanunlar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında 6487 Sayılı Kanun'un 2. maddesiyle alkollü içkilerin her türlü tanıtımının yapılması yasaklanmıştır. Bu bağlamda karanlık pazar (*dark market*) olarak adlandırılan bira pazarı; Kurulun 09.07.2015 tarih ve 15-29/420-117 sayılı kararında da değinildiği gibi, dağıtımda ölçek ekonomilerinin yüksek, reklam yasaklarının katı olduğu, satış noktalarındaki yer problemi nedeniyle yaygın bulunurluğun zor olması dolayısıyla giriş engellerinin yüksek olduğu bir pazar olarak değerlendirilmektedir. Nitekim pazarda yıllardır yalnızca iki üreticinin bulunması, küçük üreticilerin pazardan çekilmesi, diğer teşebbüslerin yalnızca ithalat yoluyla pazardan ihmal edilebilir bir pay alması bu tespiti doğrulamaktadır. Üstelik pazarda Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu düzenlemeleri doğrultusunda diğer ürünlerde olduğu gibi özel markalı ürünler üretilmemektedir. Son olarak 2013 yılının Eylül ayında yürürlüğe giren saat 22:00 yasağı da pazarı etkileyen diğer bir önemli husus olarak ele alınmaktadır. Tüm bu hususların pazardaki duopol yapının devam etmesinde rol oynadığı görülmektedir.

⁵ 22.04.2005 tarih ve 05-27/317-80 sayılı, 29.12.2011 tarih ve 11-64/1691-598 sayılı, 09.10.2013 tarih ve 13-57/802-341 sayılı, 09.07.2015 tarih ve 15-29/420-117 sayılı Kurul kararları.

- (44) Bildirime konu işlem ile ABI SABMILLER'in kontrolünü devralmaktadır. ABI'nın Türkiye faaliyetleri ANADOLU EFES ile mevcut lisans sözleşmesi kapsamında Beck's ürününün ANADOLU EFES tarafından üretilip dağıtılması, TÜRK TUBORG ile mevcut dağıtım sözleşmesi kapsamında; Corona, Leffe ve Hoegaarden ürünlerinin TÜRK TUBORG tarafından dağıtılması ve Pamsa veya diğer üçüncü kişiler tarafından Budweiser, Stella Artois, Corona markalarının satılmasından oluşmaktadır. SABMILLER'in Türkiye'deki faaliyeti ANADOLU EFES'e yapılan bira satışlarından ibarettir. Ancak Türkiye'den elde ettiği ciro; ANADOLU EFES'te sahip olduğu (.....) oranında hisse aracılığı ile elde ettiği cirodan, ANADOLU EFES'e yapılan bira satışlarından ve ANADOLU EFES'ten alınan lisans ücretinden oluşmaktadır. İşlem taraflarının toplam bira pazarındaki pazar payları yukarıdaki tabloda "Diğer" kalemi içinde gösterilmiş olup oldukça düşük seviyededir. Daha dar bir pazar tanımı olan açık ve kapalı bira pazarında dahi pazar payı toplamaları (.....)'ün altında kalmaktadır.

Tablo 5: İşlem Taraflarının 2014 Yılı Pazar Payları (%)

	Açık Bira Pazarı	Kapalı Bira Pazarı	Toplam Bira Pazarı
ABI	(.....)	(.....)	(.....)
SABMILLER	(.....)	(.....)	(.....)
TOPLAM	(.....)	(.....)	(.....)

- (45) Tarafların salt olası ilgili pazarlardaki pazar payları ele alındığında erişilen toplam pazar payı ile işlem sonrası 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında rekabetçi bir endişe yaratılması beklenmemektedir. Kaldı ki ABI tarafından Komisyon'a sunulan SABMILLER işinin elden çıkarılması ile ilgili taahhüdün kabul edilmesi halinde Türkiye pazarında satışa sunulan SABMILLER'a ait markalar da elden çıkarılmış olacaktır.
- (46) Ancak bu işlem özelinde devralan ABI'nın TÜRK TUBORG ve ANADOLU EFES ile bazı markaların dağıtımına ilişkin anlaşmalarının varlığı ve SABMILLER'in ANADOLU EFES'teki hissedarlığı da ayrıca değerlendirilmelidir. (.....TİCARİ SIR.....)
- (47) Değerlendirilmesi gereken ilk husus ABI'nın SABMILLER'ı devralması ile ANADOLU EFES üzerinde elde edeceği (.....) oranındaki hissedarlığıdır. Bilindiği üzere azınlık hissedarlığı bazı durumlarda tek başına bazı durumlarda başka haklarla birlikte ya da duruma bağlı olarak bir teşebbüs üzerinde tek ya da ortak kontrole imkan verebilmektedir. Ancak yukarıda ifade edildiği üzere ABI'nın SABMILLER dolayısıyla ANADOLU EFES üzerinde elde edeceği hissedarlık kontrol ilişkisi ortaya çıkarmamakta olup ABI ANADOLU EFES'in kontrol hakkı olmayan azınlık hissedarı konumuna gelecektir. Bu dosya özelinde sahip olunan bu azınlık hissedarlığı tek başına herhangi bir kontrol hakkı bahşetmediğinden ve ANADOLU EFES'in ortak kontrol edilme durumunda hissedar sayısı dışında bir değişiklik yaratmadığından bildirim konu işlem dolayısıyla ANADOLU EFES üzerinde 2010/4 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi bir işlem ortaya çıkarmamaktadır.
- (48) Değerlendirilmesi gereken diğer husus ise ABI'nın TÜRK TUBORG ile olan anlaşmalarıdır. ABI ile TÜRK TUBORG arasında Corona'ya ilişkin dağıtım anlaşması (.....) tarihinde, Leffe ile Hoegaarden markalarına ilişkin dağıtım anlaşması ise (.....) tarihinde imzalanmıştır. Corona markasına ilişkin anlaşma (.....) tarihinde sona ermiştir ancak, taraflar iş ilişkilerini ilgili tarihten itibaren fiilen devam ettirmektedirler. Söz konusu anlaşmada dağıtıcı, Türkiye'de münhasır olmayacak şekilde atanmıştır. Leffe ve Hoegaarden markalarına ilişkin dağıtım anlaşmasının geçerlilik süresi ise (.....)'da son bulmaktadır. Anlaşma, bu tarihte otomatik olarak, ihbara gerek olmaksızın feshedilecektir. Herhangi bir yenileme koşulu içermeyen anlaşmada, dağıtıcı Türkiye pazarı içerisinde ürünleri münhasır olarak satma hakkına sahiptir.

- (49) TÜRK TUBORG (.....) yılından bu yana Corona'yı münhasır olmayan bir şekilde Türkiye'de dağıtmaktadır. Leffe ve Hoegaarden ise münhasır olarak 2014'ten beri dağıtılmakta ve ilgili anlaşma (.....)'da son bulmaktadır. Bu noktada bira pazarında ithal bira satışı ile ilgili olarak KAVAKLIDERE yetkilisi, yurt dışından bira sipariş edip Türkiye'de satışa sunmanın zor olmadığını nitekim Heineken ürününü iki veya iki buçuk ay gibi bir süre içerisinde getirdiklerini ifade etmiştir. Hatta Corona'yı geçmişte KAVAKLIDERE'nin ithal ettiği, Corona'nın TÜRK TUBORG aracılığı ile satılmaya başlanması ile birlikte kendilerinin de Heineken adlı ürünü getirip satmaya başladığı bilgisi verilmiştir. Bu bakımdan ABI ve TÜRK TUBORG arasındaki anlaşmanın sonlanması durumunda dahi TÜRK TUBORG'un başka bir bira markasını ithal etmesi mümkün gözükmemektedir. Nitekim Corona daha önce KAVAKLIDERE tarafından ithal edilirken mevcut durumda TÜRK TUBORG'a geçmiş, KAVAKLIDERE de Heineken'i ithal etmeye başlamıştır. Zaten mevcut durumda da Corona münhasır olarak TÜRK TUBORG tarafından dağıtılmamakta işlemde bağımsız olarak ABI iseterse Türkiye'de başka bir bira üreticisine de Corona dağıtırabilecek konumda gözükmemektedir. Kaldı ki bildirim konu işlem dolayısıyla TÜRK TUBORG ve ABI arasındaki dağıtım ilişkisinin sonlanması şeklinde ortaya çıkacak iki olay arasında bir illiyet bağı olduğunu söylemek de mevcut durumda mümkün gözükmemektedir. Buna ilaveten ABI ve TÜRK TUBORG arasındaki ilişkinin sonlanması gerçekleşir ve ABI ilgili markaları ANADOLU EFES'e bir anlaşma kapsamında üretirmek ve/veya dağıtırmak isterse bu nitelikte bir anlaşmanın Kurul tarafından incelenmesi gündeme gelebilecektir. Nitekim Kurulun 14.11.2002 tarih ve 02-70/843-347 sayılı kararında Miller Genuine Draft ve 12.6.2003 tarih ve 03-42/463-202 sayılı kararında Beck's markalarının ANADOLU EFES tarafından üretimine ilişkin anlaşmalar değerlendirilmiş ve anlaşmalara süreli bireysel muafiyet tanınmıştır.
- (50) Bu çerçevede yukarıda yapılan tüm değerlendirmeler ışığında ABI tarafından SABMILLER'in devralınması işlemi sonrasında bir hâkim durum yaratılmasının veya mevcut bir hâkim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının mümkün olmadığı sonucuna varılmıştır.

H. SONUÇ

- (51) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı "Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında izne tabi olduğuna; işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde yasaklanan nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine OYÇOKLUĞU ile karar verilmiştir.

**Rekabet Kurulu'nun 01.06.2016 Tarih ve 16-19/311-140 Sayılı Kararına
KARŞI OY GEREKÇESİ**

Kurulumuz, 01.06.2016 tarih ve 16-19/311-140 sayılı kararında; SABMiller plc'nin kontrolünün Anheuser-Busch InBev ("ABI") tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talebini değerlendirmiş ve söz konusu işleme izin verilmesine OYÇOKLUĞU ile karar verilmiştir. Aşağıda ayrıntıları sunulan gerekçelerle işleme 13.05.2016 tarih, 3181 sayı ile sunulan taahhütler çerçevesinde izin verilmesi gerektiği kanaatiyle Kurulumuzun mezkur kararına katılmamız mümkün olmamıştır.

Başvuru ilk olarak 12.1.2016 tarihinde Kurum kayıtlarına girmiş ve yapılan değerlendirme sonucunda hazırlanan Ön İnceleme Raporu Kurul'un 16.3.2016 tarihli toplantısında görüşülmüştür. Bu tarihte Kurul, işlemin rekabetçi anlamda çekinceler içerdiğini kabul ederek nihai inceleme sürecini başlatmıştır. Alınan savunma ve yazışma sonucunda da ABI, taahhüt metnini Kuruma sunmuştur.

Raporda yer verilen tespitler çerçevesinde, ilgili ürün pazarında, yıllardır yalnızca iki üreticinin bulunduğu, küçük üreticilerin pazardan çekildiği, diğer teşebbüslerinse yalnızca ithalat yoluyla pazardan ihmal edilebilir bir pay alabildiği duopol bir özellik teşkil ettiği anlaşılmaktadır. Buna ek olarak, pazarda, Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu (TAPDK) düzenlemeleri doğrultusunda diğer ürünlerde olduğu gibi özel markalı ürünler de üretilmemektedir. Pazarın bu durumu, özellikle de dosya konusu sakıncaların temelini oluşturan premium segment açısından, rekabete duyarlı mekanizmaların belirli bir teşebbüs lehine bozulmaması gereğini ortaya çıkarmaktadır.

Mevcut durumda ABI ile Türk Tuborg arasında ABI'ye ait üç markaya ilişkin olarak dağıtım anlaşmaları bulunmaktadır. Bu markalardan birine ilişkin anlaşma 31 Aralık 2014 tarihinde sona ermiştir ancak, taraflar iş ilişkilerini ilgili tarihten itibaren zımnî olarak uzatmışlardır. Diğer iki markaya ilişkin dağıtım anlaşmasının geçerlilik süresi ise 31 Aralık 2016'da son bulmaktadır. Anlaşma, bu tarihte otomatik olarak, ihbara gerek olmaksızın feshedilecektir.

Kurulun dosyayı nihai incelemeye almasındaki temel çekincesinin Türk Tuborg'un dağıtımını üstlendiği ve ABI'ye ait premium segmentteki markaların Anadolu Efes portföyüne katılması riski olduğu görülmektedir. Mevcut durumda SABMiller'in Anadolu Efes'te bulunan ve ortak kontrole yol açan %(.....) oranındaki hissesi bulunmaktadır. Her ne kadar yapılan değerlendirme sonucunda söz konusu hisselerin ABI'ye ortak kontrol haklarıyla değil, yalnızca pasif nitelikteki olağan azınlık koruma haklarıyla birlikte devredileceği görülse de, söz konusu hisse miktarının yatırım ve işletme stratejilerinde Anadolu Efes lehine rekabetçi bir avantaj sağlaması olasılığını ortadan kaldırmadığı düşünülmektedir. Dolayısıyla, mevcut durumda 5 premium markanın dağıtımını yapan Türk Tuborg'un portföyü 2'ye düşebilecek, öte yandan Anadolu Efes'in portföyü 8 markaya çıkabilecektir.

16-19/311-140

Yukarıda yer verilen tespit ve gerekçeler dikkate alınarak, ABI tarafından 13.05.2016 tarih ve 3181 sayı ile sunulan taahhüdün rakip firmaların rekabeti ve ilgili pazardaki rekabetin korunması açılarından rahatlatıcı etkilerinin olacağı, rekabetçi endişeleri gidermek açısından yeterli olduğu ve dolayısıyla bildirim konusu devralma işlemine bu taahhüt kapsamında izin verilmesi gerektiği kanaatinden hareketle çoğunluk görüşüne katılmamız mümkün olmamıştır.

Prof. Dr. Ömer TORLAK
Kurul Üyesi (Başkan)